

4 Sauwerd - Winsum

12 km

Praktische informatie:

Startpunt:

station Sauwerd
Stationsstraat 58, 9771 AG Sauwerd
Coördinaten: 53°17'28"N 6°32'25"E

Eindpunt:

station Winsum
Ubbo J. Mansholtplein 1
9951 BX Winsum
Coördinaten: 53°19'46"N 6°31'7"E

Voorzieningen station Sauwerd:
Geen

Voorzieningen station Winsum:
Geen, horeca naast station

Horeca:

Dorpswinkel Sauwerd
Oude Winsumerstraatweg 12
9771 AB Sauwerd
dorpswinkelsauwerd.nl

Restaurant Garnwerd aan Zee
Hunzeweg 38A, 9893 PD Garnwerd
garnwerdaanzee.nl

Restaurant De Jongens uit de Buurt
Winsumerdiep 6, 9951 CG Winsum
dejongensuitdebuurt.nl

Bezienswaardigheden / belevingen:
Oude loop Reitdiep + karakteristieke
Groninger dorpjes en buurtschappen +
weids rustiek landschap

Honden: aangelijnd

Grotere kaart en gps-track:
routefabriek.nl/routekaart/26616/5169

Dat het Reitdiep in het verleden een heel andere, vooral meanderende, loop had kun je tijdens de hele wandeling heel goed in het landschap zien. Maar er valt meer te zien; neem alleen al de karakteristieke Groninger dorpjes en buurtschappen met authentieke bebouwing, schattige kerkjes op wierden (terpen) en hier en daar een molen.

Je kuiert door een zeer open oud Waddenlandschap (ja, in een ver verleden stroomde hier de Waddenzee naar hartenlust) en geniet van de weidse vergezichten. Halverwege kun je pauzeren bij Restaurant Garnwerd aan Zee, op hun menukaart kun je het hoe en waarom van hun naam te weten komen, maar je kunt nu het ook wel raden.

Winsum mag er zeker zijn; in 2020 is Winsum officieel verkozen tot het mooiste dorp van Nederland, en terecht! Dus neem even lekker de tijd daar naar eigen inzicht even wat rond te zwalken. Deze route loopt praktisch geheel over verharde paden en wegen, dat zijn doorgaans stille (doodlopende) binnendoorwegjes naar en door de buurtschappen (daar gaan ze als pad verder) en fietspaden.

1. Bij overweg LA en gelijk RA, loop langs parkeerplaats en volg daarna linkerbocht, rechts is trottoir. Even na huisnr 14 op kruising RA (Lindenlaan). Even na huisnr 9 op Meidoornlaan LA. Na huisnr 2 RA en wat verderop linkerbocht volgen. Op kruising met drukke weg RD (*hier op de hoek is Dorpswinkel Sauwerd, daar kun je even aan de koffie/thee en/of naar de wc*). Bij huisnr 13 op driesprong links aanhouden en kort daarna bij kerkje op wierde (een terp) op Oude Kerkstraat RA. Na huisnr 3 op Schuttersweg LA. Beneden op asfaltweg RA (Burchtweg, wordt

Singelweg, staat eindje verderop), loop asfalt/betonwegje uit.

Aan einde RD brugje over, bomerijk asfalt-fietspad met verderop bankje. Aan einde bij bebouwde kombord Sauwerd op asfaltpad LA (Valgeweg). Eindje verderop loop je Klein Wetsinge in. Gaandeweg zie je links een schattig kerkje, deze is te bezichtigen. Kort daarna, bij huisnr 14, naar rechtsgaande Molenstreek negeren (*je kunt natuurlijk even op en neer lopen om de molen te bezichtigen*). Na bebouwing wordt asfalt spoedig eenpersoons klinkerpaadje.

2. Aan einde in Groot Wetsinge bij wandelnetwerkknooppuntpaal (hierna kp genoemd) 26 LA (*links op de wierde stond eens een*

kerkje, nu zie je aan de klinkerpaadjes alleen nog de contouren daarvan, neem er even een kijkje). Blijf door boerenland slingerend wegje flink stuk volgen. Onderweg ga je een brugje over, daar kruis je de voormalige loop van het Reitdiep, nu het Oude Diepje. Kort na boerderij 'De Raken' op driesprong met kp17 RA,

Het **Reitdiepgebied** behoort tot de oudste cultuurlandschappen van Europa. Het Oude Diepje werd vroeger ook De Raken of het Oude Reitdiep genoemd en ligt ten oosten van het Reitdiep. Het heeft een lengte van ongeveer 10 kilometer.

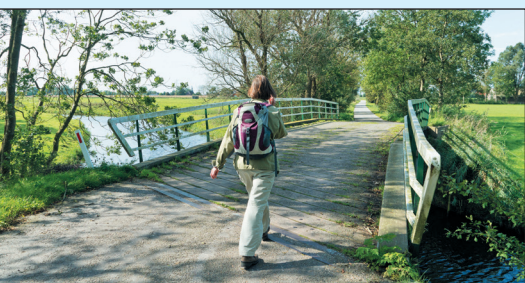
Tot begin 17e eeuw vormde het Oude Diepje onderdeel van het Reitdiep. Dit stuk van het Reitdiep bestond uit een vijftal meanders (eerder werd al een meander bij Schilligeham doorsneden) en kostte de scheepvaart van en naar de stad Groningen daardoor veel tijd. Tevens zorgde de voortdurende verzanding voor veel onderhoud. Besloten werd daarop om het Garnwerder Rak langs het dorp Garnwerd te graven om zo het hele stuk af te snijden. Dit kanaal kwam gereed in 1629; 6 jaar nadat de Swalvebocht bij De Kampen al was afgesneden. De afsnijdingen leverden de zeilen- de binnenschippers een tijdswinst van 2 of 3 dagen op (bronnen geven verschillende aantallen dagen). Halverwege de vroegere meanders werd vervolgens een dam gelegd, zodat het van beide zijden af langzaam kon dichtslibben. Voor de ontwatering van de percelen erlangs werd echter een tochtsloot opgehouden; het Oude Diepje. Het Oude Diepje kreeg voor de afwatering aan het noord- en zuidende bij het Reitdiep een pomp: de Noorderpomp en de Zuiderpomp. In 1640 waren de eens grote meanders omgevormd tot de huidige waterloop. Omdat dit gebied grotendeels voor ruilverkaveling gespaard is gebleven is de oude loop van het Reitdiep nog goed in het landschap en op kaarten zichtbaar. Het Oude Diepje heeft het aanzien van een beekdal als gevolg van eeuwenlange opslibbing van grond in de tijd dat het nog onderdeel vormde van het Reitdiep. De grond slibte hier op plekken op tot wel 2 meter.

Het gebied tussen het Garnwerder Rak en het Oude Diepje, waarin de gehuchten Alinghuizen, Klein Garnwerd en De Raken liggen, wordt ook wel De Hoek of Winsumerhoek (vroeger Garnwerderhoek) genoemd. Dit gebied bleef na de afdamming onderdeel van het kerspel Garnwerd, waarmee het was verbonden door een schouw (pontje). Na 1630 werd echter wel een weg naar Winsum aangelegd. Uiteindelijk werd dit gebiedje in 1810 door de Franse hertog Charles-François Lebrun bij de gemeente Winsum gevoegd.

betonfietspad met veerooster en bankje (op deze driesprong zie je een paar meter naar links Oude Diepje weer). Na recht stuk volgt voor dijk (met daarachter gelegen het gekanaliseerde Reitdiep) haakse rechter-

bocht. Aan einde op asfaltweg LA en voor dijkcoupure bij kp6 RA (ga je hier de ophaalbrug over dan kun je een molen bezichtigen en horeca Garnwerd aan Zee bezoeken). Breed betonwegje gaat over in smaller betonfietspad, negeer daar wegje naar rechts, blijf fietspad flink stuk volgen, maakt onderweg bochten.

3. Bij fietsbord 48 maakt fietspad linkerbocht, daarna zie je rechts diepe greppel/sloot en wat drukke weg, eind verderop zie je links picknickbank. Aan einde bij kp10 (even daarvoor zie je links Oude Diepje weer) LA

en iets verderop op betonplatenfietspad RA. Loop pad uit, eerst even langs Oude Diepje (r). Aan einde bij kp9 op betonplatenwegje RA, pad maakt verderop sterke rechterbocht, volg daarna flauwe linkerbocht.

4. Iets na kp11 op asfaltpaadje langs groen LA, je ziet gelijk wat banken. Aan einde LA, iets verderop op klinkers RA (doodlopende weg) en in rechter klinkerbocht op asfaltpad LA, rechts zie je sloot en drukke weg. Op driesprong (daar zie je links klaphekje en paadje naar

horeca) RA weg onderdoor (Wiepoo-pad). Gelijk daarna op grindpaadje langs vaart LA en blijf daarlangs. Na stukje klinkers langs kroeg RA omhoog, RD en kort daarna op Hoofdstraat LA, blijf deze volgen. Aan einde 2x LA (Kerkstraat). Bij kerkje niet linkerbocht volgen maar via hek RD-gaand klinkerpaadje rechts van kerk volgen en loop dat uit, onderweg ga je brugje over. Na schooltje (l) RA en iets verderop is links het station met horeca. Naar perron voor hek LA trap af, RA tunneltje in en halverwege RA trap op naar perron.

